

Сокол Г. Р.,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ” В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У статті проаналізовано роль мультимедійних засобів у вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням. Мультимедійні засоби – це найпотужніше джерело пізнавальної активності студентів, розвитку їх творчих здібностей, інтересів, умінь і навичок та інших інтелектуальних чинників. Їх використання дозволяє підвищити якість знань, посилити мотиваційний аспект, а на цій основі і пізнавальний інтерес у студентів.

Ключові слова: мультимедійні засоби, іноземна мова, мотивація.

В статье проанализировано роль мультимедийных средств изучения иностранного языка за профессиональным ориентированием. Мультимедийные средства – это мощный источник познавательной активности студентов, развитию их творческих способностей, интересов, умений и навыков и других интеллектуальных факторов. Их использование позволяет поднять уровень качества знаний, усилить мотивационный аспект, а на этой основе и познавательный интерес у студентов.

Ключевые слова: мультимедийные средства, иностранный язык, мотивация.

The role of multimedia technologies in the process of teaching professional foreign language has been analyzed in this article. Multimedia technologies are the most powerful source of cognitive activity of students, they can develop their creative capabilities, interests, abilities and skills and other intellectual factors. Their usage provides the opportunity to upgrade quality of knowledge, motivation and as a result students' cognitive interests.

Keywords: multimedia technologies, foreign language, motivation.

Розширення економічних, політичних та культурних зв'язків між країнами, розвиток міжнародних засобів масової комунікації, міждержавна інтеграція в галузі освіти й, отже, розширення можливостей одержання якісної освіти не тільки в себе в країні, а й за кордоном сприяють підвищенню статусу іноземної мови як засобу спілкування та взаєморозуміння. Практичне володіння іноземними мовами дає людині можливість зайняти в суспільстві більш високий соціальний стан і підвищити свій матеріальний добробут.

На сучасному етапі особливо актуальним стає створення системи освіти, яка відповідає вимогам сучасного суспільства і дає можливість майбутнім фахівцям одержати міцні знання іноземної мови, оволодіти практичними вміннями та навичками іншомовного спілкування. Стрімкий соціальний, економічний і технічний розвиток суспільства ставить нові завдання перед системою вищої освіти. Виявляється недостатнім дати студенту певну суму знань, яку можна закласти в стандарти, навчальні посібники тощо. Необхідно розвивати у студента самостійне, гнучке, варіативне, критичне мислення. Мультимедійні засоби – це найпотужніше джерело пізнавальної активності студентів, розвитку їх творчих здібностей, інтересів, умінь і навичок та інших інтелектуальних чинників.

Мета даної статті – розглянути можливості застосування мультимедійних засобів у процесі викладання дисципліни “Іноземна мова за професійним спрямуванням” у технічному вузі.

Все більшого значення набуває вміння студента самостійно поглиблювати власні знання іноземної мови використовуючи мультимедійні технології. Без відповідних знань та умінь орієнтуватися в інформаційному просторі неможливо стати сучасним спеціалістом, котрий володіє своєю професією. Впровадження мультимедійних засобів у навчальний процес вищих навчальних закладів дозволяє підвищити якість знань, посилити мотиваційний аспект, а на цій основі і пізнавальний інтерес у студентів до підвищення рівня фахової підготовки. Інформаційні технології, нерозривно пов'язані із застосуванням комп'ютеризованого навчання.

Застосування у педагогіці нових інформаційних технологій розглядали у своїх дослідженнях В. Безпалько, А. Нісімчук, І. Підласий, О. Шиян та інші. Проблемами інноваційних технологій займаються такі дослідники, як Н.Басова, С. Ветров, М. Кларін, І. Підласий, Ж. Поплавська, Д. Стетченко, В. Тинний, В. Шукшунів.

У сучасній педагогіці велика увага приділяється визначенню дидактичних умов ефективності самостійної навчально-пізнавальної діяльності, тобто таких чинників навчального процесу, що сприяють покращанню якості навчання. Серед таких умов науковці визначають забезпечення професійної спрямованості навчального матеріалу, проблемність змісту навчання, використання різноманітних дидактичних технологій, відповідність принципам навчання [4, с. 17]. Ядром самостійної навчальної діяльності називають пізнавальне завдання, обов'язковим елементом якого є проблема, яка стимулює самостійний пошук її вирішення. Участь у проблемно-пошуковій діяльності – необхідна умова формування самостійності студентів [4, с. 18].

Більшість студентів технічного університету вивчають іноземну мову виключно лише на першому курсі, крім того, слід зазначити, що кількість годин, що відводиться на вивчення даної дисципліни досить незначна. Студенти повинні засвоїти терміни й певний обсяг інформації іноземною мовою, що безпосередньо пов'язані з обраним ними напрямом навчання. На наш погляд вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням більш доцільним було б на 3-4 курсах, коли студенти вже мають за плечима певний багаж знань з обраного фаху. Вони краще орієнтуються в текстах фахового спрямування, можуть компетентно тлумачити ряд термінів, шукати та вірно обирати необхідну їм інформацію, збагачуючи таким чином не тільки свій лексичний та мовний запас, а й збільшуючи обсяг знань з власного фаху з різних джерел іноземною мовою. Мультимедійні засоби дозволяють задіяти майже всі органи чуття студентів, поєднуючи друкований текст, графічне зображення, відео та аудіо запис.

У наш час активні економічні, професійні та освітні контакти з різними країнами світу спонукають до вивчення іноземних мов як засобу отримання необхідної інформації з комп'ютерних мереж. Збільшення потоку інформації вимагає від студента вміння самостійно знаходити, аналізувати, систематизувати і використовувати необхідну інформацію [4, с. 18]. Тому необхідно формувати у студентів потребу в отриманні нових знань, розвитку у них умінь та навичок здобувати ці знання самостійно.

Навчання спілкування іноземною мовою можливе лише за умов постійного користування нею при вирішенні на заняттях проблемних ситуацій, з залученням всіх студентів. Тому навчально-пізнавальний процес з іноземної мови повинен бути заповнений активною самостійною мовленнєвою діяльністю. Саме такий підхід до навчально-пізнавального процесу дає можливість більш ефективно реалізувати освітню, комунікативну та виховну функції іноземної мови як навчальної дисципліни, при вивченні якої важливе місце належить інтенсифікації самостійної діяльності студентів [4, с. 18]. Під самостійною роботою в дидактиці розуміють різні види індивідуальної і колективної навчальної діяльності студентів, яка здійснюється ними на аудиторних і позааудиторних заняттях без безпосередньої участі викладача [5, с. 34]. Самостійна робота має бути логічним продовженням того, що вивчалось в аудиторії протягом модуля, сприяти розширенню знань студентів, подальшому розвитку їхньої іншомовної комунікативної компетенції [2, с. 24].

Таким чином, використання мультимедійних засобів під час вивчення іноземних мов надає можливість викладачеві створювати комунікативні ситуації, наближені до реальних умов спілкування, спонукати студентів до самостійної роботи (індивідуальної, парної, групової), підбирати теми, які максимально цікавлять студентів тощо.

Н. Ротмістров вважає, що нові технології дозволяють підійти до перетворення комп'ютерів у дієвий засіб освіти, в якому змодельовані всі аспекти процесу навчання: від методичного до презентаційного [8, с. 89]. Вони не тільки вносять елемент зацікавленості в навчальний процес, а й дозволяють створити активне керуване комунікативне середовище, у якому здійснюється навчання. Взаємодія студента з комп'ютером, таким чином, із простого обміну інформацією або виконання команд перетворюється на багатогранну діяльність у цьому середовищі, завдяки чому перед студентом відкриваються дійсно необмежені можливості [9].

Інтернет дає студентам доступ до інформації, включаючи аудіювання, читання і письмо. Студенти можуть працювати в комунікативному середовищі в реальному часі або вибирати засоби, які дадуть їм змогу створити і перевірити повідомлення; зайти на форум і поспілкуватися з одним або декількома співбесідниками. Електронна пошта дозволяє студентам підтримувати зв'язки з носіями мови, спонукає їх до діалогу з ними.

Слід згадати і проблеми, які є загальними для багатьох ВНЗ України. Це, насамперед, недостатня матеріально-технічна база, яка не дозволяє широко використовувати ПК для вивчення іноземних мов, недостатнє програмне забезпечення, відсутність відповідних науково-методичних засобів, необхідних для організації самостійної роботи студентів, обмеженість доступу до Інтернету. Але більшість студентів мають власні ПК й домашній Інтернет, то ж слід тільки правильно націлити їх та керувати самостійною роботою, яку вони можуть виконувати вдома.

Отже, використання мультимедійних технологій у вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням має цілий ряд переваг:

- сприяє вдосконаленню навчального процесу;
- розширює мотивацію студентів до вивчення іноземних мов;
- розширює й урізноманітнює програму вивчення іноземних мов у вузі;
- сприяє значно швидшому формуванню комунікативних умінь і навичок;
- спонукає до більш раціонального використання часу в процесі вивчення іноземних мов;
- сприяє індивідуалізації навчання;
- стимулює самостійну діяльність студента (індивідуальну чи групову);
- активізує творчу діяльність студентів на всіх етапах навчання;
- формує вміння орієнтуватися в світовому інформаційному просторі;
- формує вміння вибирати необхідну інформацію;
- розширює кругозір студента й викладача;
- дозволяє брати участь в електронних проектах різних країн світу;
- розвиває критичне мислення та вміння робити висновки;
- формує професійні вміння та навички;
- полегшує працю викладача, коли мова йде про групу, в якій навчаються майбутні фахівці з одного факультету але з різних спеціальностей.

Підсумовуючи вищезазначене слід відмітити, що використання мультимедійних засобів у процесі вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням не є вичерпним, але впровадження їх як інноваційного методу навчання забезпечує підвищення якості викладання. Перспективи дослідження зазначеної в статті проблеми полягають у розробці системи методів, прийомів і засобів навчання, які сприятимуть підвищенню пізнавального інтересу майбутніх фахівців до вивчення іноземних мов, їх активності, творчої самостійності у засвоєнні знань.

Ми маємо готувати студентів під час аудиторних занять до виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи. На нашу думку, це сприятиме ефективній підготовці гармонійно розвинутого майбутнього спеціаліста з належною мовною компетенцією та поглибленим знанням в комп'ютерній справі, особливо потрібної студентам технічного університету.

Література:

1. Аскоянц П. Г. Основи методики створення та застосування комп'ютерних програм у навчанні іноземних мов / П. Г. Аскоянц, Г. С. Чекаль, П. І. Сердюков. – КДППМ, 2004. – 108 с.
2. Бочкарева Г. В. Проектная работа как эффективный метод обучения иностранным языкам / Бочкарева Г. В., Образцова Е. М. // Наукові записки міжнародного гуманітарного університету. – 2007. – № 6. – С. 99–104.
3. Гаевский А. Справочник по программным продуктам / А. Гаевский, О. Леонтьев. – Дия Тайп, 1998. – С. 187-192.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навчальний посібник / І. М. Дичківська – К. : Академвидав. – 2007. – 352 с.
5. Євтух М. Б. Забезпечення якості вищої освіти – важлива умова інноваційного розвитку держави і суспільства / Євтух М. Б., Волощук І. С. // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 1. – С. 70-74.
6. Кужель О. М. Використання персонального комп'ютера у вивченні іноземних мов / О. М. Кужель, Т. І. Коваль // Нові інформаційні технології навчання в навчальних закладах України: Науково-методичний збірник. – Вип. 8: Педагогіка / Редкол.: І. І. Мархель (гол. ред.) та ін. – Одеса: Друк, 2001. – 242 с.
7. Нилов О. Английский без репетитора / О. Нилов // Компьютерное обозрение. – 1997. – № 27. – С. 35-38.
8. Ротмистров Н. Д. Мультимедиа в образовании / Н. Д. Ротмистров // Информатика и образование. – 1994. – № 4. – С. 89-96.
9. Сердюков П. І. Технологія розробки комп'ютерних програм з іноземних мов / П. І. Сердюков. – Ленвіт, 1996. – 111 с.
10. Gavalis B. Computers and the EFL Class: Their Advantages and Possible Outcome. English Teaching Forum, Vol. 35, № 4, 1998. – 64 с.
11. Warshauer M. Computer Learning Networks and Student Empowerment // System, № 24, 1996. – P. 1-14.